

Velfærdskrav kan gavne svineproducenter

Potentielt er der penge i at fokusere på velfærd, som kan øge produktiviteten og fjerne uønsket adfærd.

Af agronom Hans Aae, Vitfoss

Et ordsprog siger, at i modvind bygger nogle læhegn, mens andre bygger vindmøller. Danske svineproducenter er ofte blandt de sidste, idet de er gode til at få noget positivt ud af de regler og krav, som omverdenen stiller til dem.

Ny lov om velfærd

Fra starten af det nye år bliver svineproducenterne mødt med krav om, at der skal være aktivitets- og rodemateriale i alle stierne. Det kan selvfølgelig betragtes som en urimelighed, men det kan måske også bruges positivt til at øge indtjeningen.

Halebid

Både rådgivere og svineproducenter har oplevet halebidsproblematikken. Lige pludselig går det galt, og så skal problemet løses. Men løsningen er ikke altid ligetil, da halebid er en såkaldt multifaktoriel "adfærdsforstyrrelse", dvs. med mange faktorer involveret – og hvis bare en faktor ændres i negativ retning, så kan læsset vælte. Det samme gælder den anden vej. Forbedres et punkt, kan halebid i en besætning stoppes. Rettidig behandling af grise med halebid vil mindske de økonomiske konsekvenser, som i værste fald kan betyde en kasseret gris og en mistet værdi på 700 kr.

Landsudvalget for Svin har undersøgt problemets omfang og fundet, at ca. en pct. af grisene har halebid. Det svarer til, at 250.000 slagtesvin risikerer at blive kasseret på slagteriet. Det er et potentielt tab 175 mio. kroner årligt.

Årsagsfaktorer er klarlagt

Landsudvalget for Svin's undersøgelse omkring halebid (Vetinfo 0233) viste på basis af 150.000 slagtevin fordelt på 10.000 stier, at i ca. otte pct. af stierne

forekom der halebid, og at en pct. af grisene var angrebet. Risikofaktorerne blev klarlagt med udgangspunkt i gulvtype, foderstrategi, strøelse, belægningsgrad, sammenblanding m.v. Resultatet ses i tabel 1.

Netop strøelsens betydning er tidligere dokumenteret, da strøelse aktiverer dyrene og giver dem mulighed for at rode og tygge. Derfor kan det nye krav om aktivitets- og rodemateriale forebygge uønsket adfærd.

Fokus på det vigtige

Ovenstående erfaring taler for, at man skal fokusere på det væsentlige – og det er ikke, at halm skal tilbage i de danske svinestalde. Det væsentlige er, at der skal være aktivitets- og rodemateriale i stierne.

Kravene til aktivitetsmaterialerne (populært kaldet legetøj) er, at det er foranderligt, så grisene ikke bliver trætte af det. Samtidig skal der være en god hygiejne omkring det. Alle kender vist plastikboldene, som endte i hjørnet af stien fulde af l....

Spagnum som grisenes foretrukne rodemateriale

Forskningen har dokumenteret, at spagnum er blandt grisenes foretrukne rodemateriale. Praktiske erfaringer med Fibremin Mikro viser også, at grisene er vilde med at rode i spagnum, og at det har en positiv effekt på adfærden.

I forbindelse med FUN-BAR STATION® er der udviklet en FIBER-BAR bestående af spagnum. Her har grisene adgang til et rodemateriale, som kan tildeles på en nem og fleksibel måde, også på fuldspaltegulve.

Udvikling i Vitfoss

Som en af de ældste projekter i Vitfoss udviklingsgruppe har vi arbejdet med tildeling af supplerende mineraler mod netop halebid. Vi ved fra praksis, at visse mineraler har en positiv effekt på forekomst af halebid. Problemet har bare været at få tildelt den supplerende mineralblanding på en god måde.

Tabel 1

Faktorer af signifikant betydning for forekomst af halebid (Vetinfo 0233)

Risikofaktorer	Relativ risiko	P-værdi
Sammenblanding af grise	1,5	0,05
Ingen strøelse	3,4	<0,0001

AKTUELT

ANNONCETILLÆG

Udviklingen af FUN-BAR STATION® tilvejebringer denne mulighed for at give grisene supplerende mineraler. Erfaringer fra test af FUN-BAR STATION® viser, at det virker. I en sti var der begyndende halebid. Enkelte haler var begyndt at blive røde. FUN-BAR STATION® med mineralstænger (MINA-BAR) blev sat ind i stien, og to dage efter var alle tegn på halebid væk.

3-stjernet nyhed

FUN-BAR STATION® er en 3-stjernet nyhed på Agromek og vises på Vitfoss' stand i hal J3. Ud over de tre stjerner, så er der også tre funktioner: Mulighed for tildeling af mineral mod halebid, mulighed for tildeling af spagnum som rodemateriale samt at stationen er foranderlig (drejer rundt) og er monteret to bidehaler.

De tre funktioner løser selvfølgelig nogle lovgivningsmæssige tiltag, men endnu bedre er, at de giver svineproducenterne mulighed for øget indtjening.

FUN-BAR STATION®
– en 3-stjernet nyhed på Agromek

Legetøj kan øge produktiviteten

Af agronom Hans Aae, Vitfoss

Anvendelse af legetøj – også kaldet aktivitetsmateriale – har i Danmark primært fungeret som en adspredelse for grisene for at undgå uønsket adfærd såsom halebid, flankepuffen og øresutten.

Nye amerikanske forsøg har føjet nye dimensioner til legetøjet, idet det har vist sig, at legetøj øger grisenes produktivitet samtidig med, at uønsket adfærd undgås. Det kan kaldes "at slå to fluer med et smæk".

2 X 2 faktor forsøg

De amerikanske forsøg tog udgangspunkt i fravænnede grise, som blev

opdelt i fire hold. De to af holdene var kuldsøskende, som fik adgang til henholdsvis legetøj (BiteRite™) eller ingenting. De to andre hold var blandede kuld ved fravæning, som tilsvarende fik adgang til henholdsvis legetøj (BiteRite™) eller ingenting.

Forsøgenes konklusioner var

- sammenblanding af grise påvirker ikke tilvæksten, men grisene slås mere
- legetøj giver grisene signifikant mere tid til at æde og drikke
- legetøj øgede tilvæksten efter fravæning
- legetøj reducerer uønsket adfærd

Leg er ikke kun en omkostning

Disse amerikanske forsøg er med til at dokumentere, at det ikke kun er skadeligt for dansk svineproduktion, når der fra lovgivningens side kræves aktivitetsmateriale i stierne. Det gavner også svineproducenternes indtjening.

Tabel 2

Effekt af legetøj på adfærd og tilvækst

	Ingen legetøj	Legetøj	P-værdi
Startvægt	8,3 kg	7,8 kg	
Tilvækst (0 – 14 dage), g/dag	236	264	0,06
Slåskamp	0,34	0,47	< 0,05
Øresutten	0,47	0,37	< 0,05
Halebid	0,10	0,05	< 0,05
"Ædetid"	2,34	3,10	< 0,001
"Drikketid"	1,27	1,79	< 0,001